

MONETY KOLEKCJONERSKIE

SKARBY
STANISŁAWA AUGUSTA

WACŁAW II CZESKI

NBP

Narodowy Bank Polski

SKARBY STANISŁAWA AUGUSTA

Wyjątkowa seria złotych i srebrnych monet kolekcjonerskich o nominałach 500 zł i 50 zł – „SKARBY STANISŁAWA AUGUSTA” – odwzorowuje słynną osiemnastowieczną serię medalierską z wizerunkami królów Polski wykonaną na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Królewskie medale powstawały w mennicy warszawskiej w latach 1791–1797/1798. Ich twórcami byli dwaj wybitni medalierzy Jan Filip Holzhaeusser i Jan Jakub Reichel. Medale były wzorowane na portretach namalowanych w latach 1768–1771 przez Marcella Bacciarellego do Pokoju Marmurowego w Zamku Królewskim w Warszawie. Monety emitowane przez Narodowy Bank Polski są wiernymi replikami medali, zachowują średnicę i wysokość reliefu oryginałów. Dotyczy to portretów królewskich prezentowanych na rewersach monet. Odwrotne strony medali z życiorysami królów, umieszczone na awersach monet, zostały pomniejszone, ponieważ towarzyszy im otok z nazwą państwa, godłem Rzeczypospolitej, nominałem oraz rokiem emisji. Życiorysy monarchów, jak również napisy na awersach medali towarzyszące portretom władców, zredagowane są po łacinie. Ostatecznej redakcji tych tekstów dokonał zapewne sam król Stanisław August. Imiona monarchów w języku polskim umieszczone zostały na boku monet; tamże znajduje się nazwa serii „Skarby Stanisława Augusta”.

Poczet królów polskich, wykonany na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego, składał się z wizerunków 23 monarchów. Był tu o jeden portret królewski więcej niż na obrazach Bacciarellego, którego cykl obejmuje 22 obrazy. Dodatkowy portret Stanisława Leszczyńskiego, umieszczony na medalu, powstał najprawdopodobniej na podstawie obrazu Jana Bogumiła Plerscha. Obie serie, malarska i medalierska, zaczynają się od Bolesława Chrobrego, a kończą wizerunkiem Augusta III Sasa. W Pokoju Marmurowym od XVIII wieku naczelną rolę zajmują jednak kilkakrotnie większy od pozostałych królewskich portretów wizerunek Stanisława Augusta w pełnej postaci, w stroju koronacyjnym. Zapewne więc i serię medalierską zamykać miał medal z wizerunkiem aktualnie panującego monarchy. Abdykacja, emigracja i rychła śmierć króla w początku 1798 roku uniemożliwiły realizację tego zamierzenia.

Seria monet „Skarby Stanisława Augusta” obejmuje 24 wizerunki monarchów – 23 z oryginalnej serii królewskiej oraz portret Stanisława Augusta, odtworzony według medali z epoki. Tak jak w XVIII wieku medale, monety będą bite w złocie i w srebrze.

Tomasz Bylicki
starszy kustosz
Muzeum Historyczne m. st. Warszawy

Syn króla czeskiego Przemysła III Otokara, zięć Przemysła I [II]
króla polskiego, umarł w Pradze Roku Pańskiego 1305, po 5 latach panowania w Polsce, mając lat 33.

WACŁAW II CZESKI (1300–1305)

Drugi w serii medal, będący pierwowzorem monet kolekcjonerskich, pokazuje króla Wacława II Czeskiego. Seria medalierska, jak i malarska Marcellego Bacciarellego z XVIII wieku, pomija w poczcie królów polskich kilku koronowanych, piastowskich władców Polski, którzy panowali po Bolesławie Chrobrym. Epoka Oświecenia nie ceniła dziejów średniowiecznych.

Wacław II ukazany jest w profilu, w koronie na miękkim kapeluszu, w płaszczu gronostajowym, z ozdobnym łańcuchem na szyi.

Na rewersie medalu czytamy (tekst w tłumaczeniu): *Syn króla czeskiego Przemysła III Otokara, zięć Przemysła I [III] króla polskiego, umarł w Pradze Roku Pańskiego 1305, po 5 latach panowania w Polsce, mając lat 33, dnia 24 czerwca.*

Wacław II z czeskiej dynastii Przemyślidów urodził się w 1271 roku; w 1283 roku został królem czeskim. Włączając się w polityczne rozgrywki polskich stronnictw związane z sukcesją książęcego tronu krakowskiego po śmierci Leszka Czarnego, opanował Małopolskę i w 1291 roku przyjął tytuł księcia krakowskiego i sandomierskiego. Następnie zhołdował księstwa śląskie: bytomskie, cieszyńskie, opolskie i raciborskie, później legnicko-wrocławskie. Opanował również Wielkopolskę i Pomorze Gdańskie, zwyciężając tym samym Władysława Łokietka w jego dążeniach do korony. W 1300 roku arcybiskup Jakub Świnka koronował go w Gnieźnie na króla Polski. Poślubił Ryksę Elżbietę, córkę króla Przemysła II, umacniając władzę królewską. W Czechach przeprowadził reformę monetarną, wybijając grosze praskie, które na dwa i pół stulecia stały się powszechnym pieniądzem w Europie Środkowo-Wschodniej.

Marta Męclevska
b. kurator Gabinetu Numizmatycznego
Zamku Królewskiego w Warszawie

MONETY KOLEKCJONERSKIE WACŁAW II CZESKI

NOMINAŁ 500 ZŁ

metal: Au 999,9/1000

stempel: zwykły

średnica: 45 mm

masa: 62,2 g

nakład: do 750 szt.

projektant: Urszula Walerzak

producent: Mennica Polska S.A.

na zlecenie NBP

emisja: 22 maja 2013 r.

NOMINAŁ 50 ZŁ

metal: Ag 999/1000

stempel: zwykły

średnica: 45 mm

masa: 62,2 g

nakład: do 5000 szt.

projektant: Urszula Walerzak

producent: Mennica Polska S.A.

na zlecenie NBP

emisja: 22 maja 2013 r.

Bolesław Chrobry
(992-1025)

Władysław Jagiełło
(1386-1434)

Wacław II Czeski
(1291-1305)

Władysław Warneńczyk
(1434-1444)

Władysław Łokietek
(1320-1333)

Kazimierz Jagiellończyk
(1447-1492)

Kazimierz Wielki
(1333-1370)

Jan Olbracht
(1492-1501)

Ludwik Węgierski
(1370-1382)

Aleksander Jagiellończyk
(1501-1506)

Jadwiga Andegaweńska
(1384-1399)

Zygmunt I Stary
(1506-1548)

Zygmunt August
(1548-1572)

Michał Korybut Wiśniowiecki
(1669-1673)

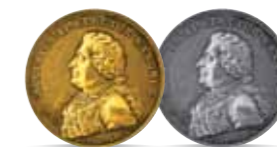
Henryk Walezy
(1573-1575)

Jan III Sobieski
(1674-1696)

Stefan Batory
(1576-1586)

August II Mocny
(1697-1706, 1709-1733)

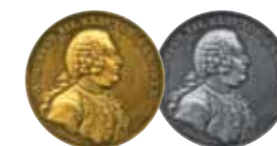
Zygmunt III Waza
(1587-1632)

Stanisław Leszczyński
(1705-1709, 1733-1736)

Władysław IV Waza
(1632-1648)

August III Sas
(1733-1763)

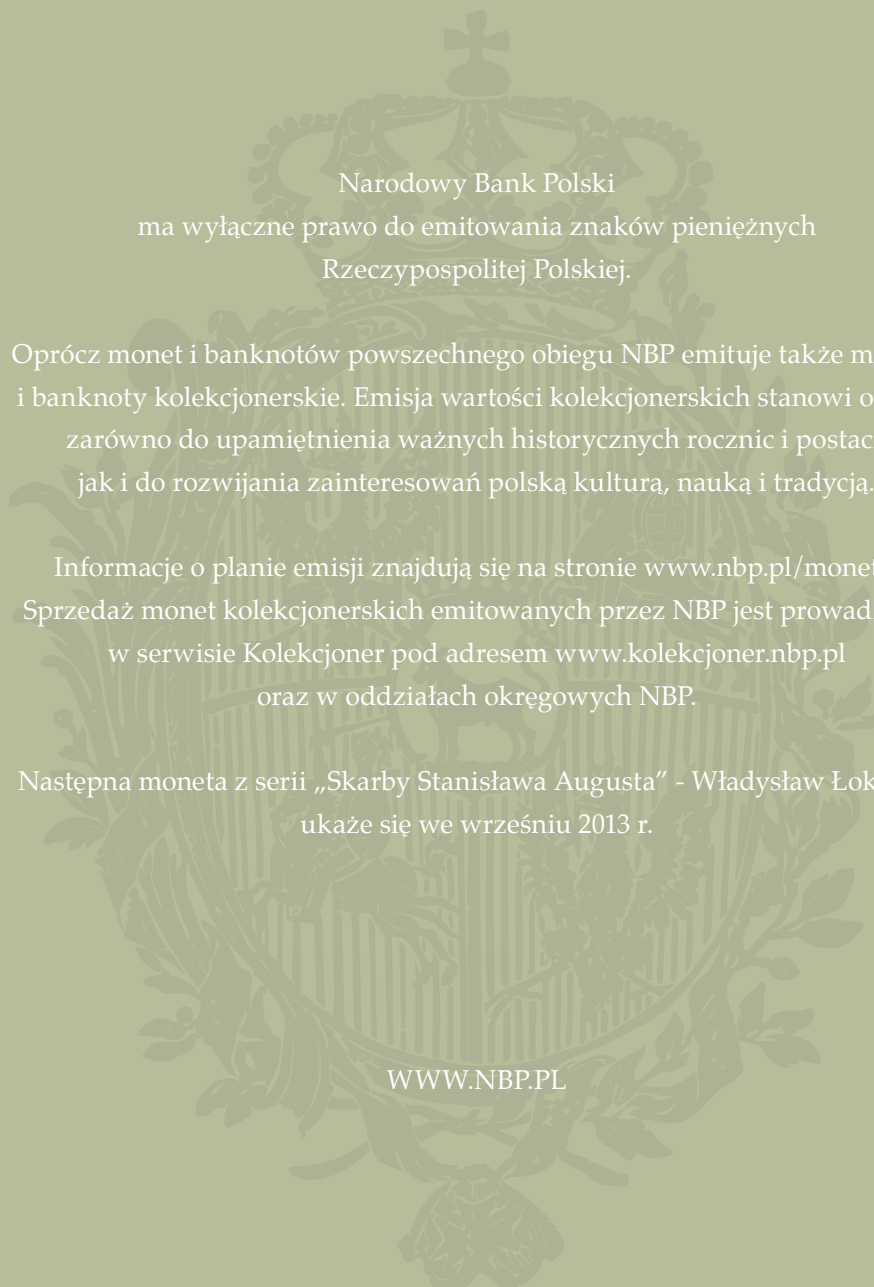

Jan Kazimierz Waza
(1648-1668)

Stanisław August Poniatowski
(1764-1795)

Projekt monety w przygotowaniu

Narodowy Bank Polski
ma wyłączne prawo do emitowania znaków pieniężnych
Rzeczypospolitej Polskiej.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu NBP emituje także monety i banknoty kolekcjonerskie. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętnienia ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Informacje o planie emisji znajdują się na stronie www.nbp.pl/monety. Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w serwisie Kolekcjoner pod adresem www.kolekcjoner.nbp.pl oraz w oddziałach okręgowych NBP.

Następna moneta z serii „Skarby Stanisława Augusta” - Władysław Łokietek ukaże się we wrześniu 2013 r.

WWW.NBP.PL